

Fašiangový sprievod bol plný nápaditých masiek

V sobotu 11. februára sa v našej obci uskutočnil 9. fašiangový sprievod masiek. Spoločné stretnutie všetkých účastníkov sprievodu bolo pri obchode Jednota na nižnom konci. Odtiaľ postupoval sprievod až k Evanjelickému domu, kde čakalo na účastníkov bohaté občerstvenie a nechýbali ani tradičné šišky. Na harmonike zahral Dušan „Burki“ a v sprievode zneli známe ľudové piesne z Východnej. Súčasťou akcie bola súťaž o najlepšiu masku. Porota ocenila troch detských (mäsiar, hasič, klaun) a troch dospelých účastníkov sprievodu (muchu, rodina Shrekovcov, dvojica Hippies).

Nasledovala voľná zábava pri hudbe a detské súťaže. Fašiangový sprievod obcou bol opäť prehliadkou rôznych masiek a diváci mohli vidieť naozaj originálne nápady, nielen v podobe detských, ale aj v podaní masiek pre dospelých. Zapojili sa celé rodiny s deťmi a okrem rodičov sme mohli vidieť aj starých rodičov oblečených v rôznych kreatívnych maskách.

Obec Východná touto cestou vyslovuje poďakovanie všetkým, ktorí pomáhali pri príprave podujatia a tiež všetkým účastníkom sprievodu za originálne nápady a pekné masky.

(red)

Marec s knižnými novinkami

Naša obec sa zapojila s projektom „Čítam, teda som - systematická akvizičná činnosť“ do výzvy o poskytnutie finančných prostriedkov na zakúpenie kníh s finančnou podporou Fondu na podporu umenia. Projekt bol úspešný a získali sme pre knižnicu dotáciu v celkovej výške 1500 eur. Obec sa zaviazala podporiť projekt formou povinného spolufinancovania najmenej sumou 166,70 eur. Spolu na zakúpenie nových kníh v rámci projektu boli použité finančné prostriedky vo výške 1697,14 eur. Zakúpili sme 132 nových titulov. Pribudla náučná literatúra i beletria pre dospelých, deti a mládež.

Nové tituly sme vyberali na základe prieskumu v knižnici, vzhľadom na potrebu doplnenia konkrétnych titulov a dotazníkového prieskumu u čitateľov. Dotazníky mali možnosť vyplniť návštevníci knižnice, deti zo Základnej školy a verejnosť, ktorá mala záujem zapojiť sa do prieskumu.

Naša miestna knižnica je otvorená pre širokú verejnosť v utorok od 14:00 do 16:00 hod. a v stredu v čase od 14:00 do 19:00 hod. Aj touto cestou Vás srdečne pozývame na návštevu knižnice, možnosť prezrieť si nielen nové knihy, ale tiež celý knižný fond knižnice. Dotazníkový prieskum je stále aktívny a každý návštevník knižnice môže uviesť tipy na knižné tituly a autorov, ktoré by si chcel v knižnici požičať.

Nie ste ešte členom našej čitateľskej obce? Za ročný symbolický poplatok jedno euro (dospelá osoba), 50 centov (deti), dôchodcovia zdarma, sa dostanete k širokej knižnej databáze najrôznejšieho charakteru. Tešíme sa na vašu návštevu.

Akvizíciu našej knižnice z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Z obecného zastupiteľstva

14. decembra 2022

Zvolená poslankyňa obecného zastupiteľstva Jana Zelenáková zložila zákonom predpísaný sľub poslanca obecného zastupiteľstva.

Obecné zastupiteľstvo schválilo:

- VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Poplatok za vývoz TKO zvýšili z doterajších 15 eur/os. na 17 eur/os.
- VZN o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu výdavkov v školách a školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je obec Východná a VZN o financovaní škôl a školských zariadení v obci Východná. Z dôvodu nárastu cien energií (pre obec štvornásobný nárast) a potravín došlo aj k nárastu mesačného poplatku za škôlku na sumu 20 eur (doteraz 15 eur) a tiež poplatkov za stravovanie: deti 2 – 6 rokov: 2,10 eur, deti 6 – 11 rokov: 1,70 eur, deti 11 – 15 rokov: 1,90 eur, dospelá osoba: 2,40 eur. Zvýšil sa aj poplatok v školskom klube, z doterajších 7 na 12 eur.
- Rozpočet obce Východná na rok 2023 a roky 2024, 2025. K tomu zobrali na vedomie stanovisko hlavnej kontrolórky Martiny Harichovej. Z dôvodu výrazného zvýšenia platieb za energie je tohtoročný rozpočet z pohľadu nových investícií opatrný. „Investičná činnosť je zatiaľ obmedzená, podľa vývoja situácie budeme zvažovať a prehodnocovať priority,“ doplnil starosta Pavel Krupa.
- Plán kontrolnej činnosti na prvý polrok 2023.
- Predĺženie nájmu RD č. 167 Pavlovi Kohútovi do 31. 12. 2023, bytov v budove ZŠ Marharyte Popadynets a Pavlovi Grytsenko do 31. 7. 2023, Márii Jurčovej do 31. 7. 2023, bytu v MŠ Jánovi Valkovcovi do 31. 12. 2023, RD č. 124 Ľubici Zuzaniakovej do 31. 12. 2023, bytu v MŠ Márii Brezinovej do 31. 12. 2023, bytu v ZŠ Jane Popardovskej do 31. 7. 2023, bytu v MŠ Márii Vrabčovej do 31. 12. 2023, bytu v MŠ Zuzane Ilavskej do 31. 12. 2023, RD č. 184 Simone Kybovej do 31. 12. 2023, bytu v ZŠ

Lucii Petráškovej do 31. 7. 2023, RD č. 185 Ondrejovi Budzovi do 31. 12. 2023, RD č. 168 Jánovi a Ivete Knausovým do 31. 12. 2023, RD č. 390 Márii Lutyšanovej do 31. 12. 2023, RD č. 612 Stanislavovi Šimunkovi do 31. 12. 2023.

- Zmenu rozpočtu obce rozpočtovým opatrením (rok 2022).

OZ zobralo na vedomie:

- Žiadosti o poskytnutie dotácií z rozpočtu obce. (Jednota dôchodcov na Slovensku – základná organizácia Východná: 700 eur, OZ Čierny Váh: 1000 eur, Slovenský zväz chovateľov Martin – Kráľíči hop: 250 eur, TJ Družstevník Východná: 22 000 eur, MO Matice slovenskej: 600 eur, Cirkevný zbor ECAV Východná – opatrovateľská služba: 10650 eur, ZO SZPB Východná: 300 eur)

11. januára 2023

OZ schválilo:

- Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce Východná.
- Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach v Materskej škole Východná za školský rok 2021/2022 a Základnej škole Východná za školský rok 2021/2022.
- Predaj motorového vozidla na vývoz TKO značky Renault. Predaj sa uskutoční formou verejnej obchodnej súťaže, kde rozhodujúcim kritériom bude cena.

OZ zobralo na vedomie:

- Správu o výsledku kontroly hlavnej kontrolórky obce.

8. februára 2023

OZ schválilo:

- Odpustenie poplatku spoločnosti SPOLCHOV Východná za prenájom budovy dielenského opravárenského strediska. Spoločnosť Spolchov využila obecné dielne na opravu traktora. Plánovaná doba opravy sa neúmerne predĺžila kvôli nedostupnosti náhradnej súčiastky. Spolchov uhradil obci nájomné vo výške 200 eur podľa pôvodného plánu.
- Úpravu rozpočtu obce rozpočtovým opatrením, úpravu rozpočtu základnej školy.
- Ukončenie nájomnej zmluvy garáže dohodou s Tomášom Žiakom.
- Prenájom garáže pri základnej škole Márii Jurčovej za cenu 11 eur/m² na dobu neurčitú.

OZ zobralo na vedomie:

- Správu o kontrolnej činnosti a výsledkoch kontroly hlavnej kontrolórky obce.
- Úspešný projekt na workoutové ihrisko v záhrade základnej školy vo výške 2000 eur z fondu SPP.
- Záujem nájomníka p. Knausa o kúpu rodinného domu č. 168 vo vlastníctve obce.
- Hodnotenie škôl v Žilinskom kraji a umiestnenie školy vo Východnej na 68. mieste (z dedinských škôl na 2. mieste).
- Vyhlásenie najlepších športovcov okresu Liptovský Mikuláš, kde bol ocenený aj občan Východnej Pavol Vechter za výsledky v silovom trojboji.

- Projektovú dokumentáciu a podmienky výzvy na predkladanie žiadosti o poskytnutie prostriedkov na zvýšenie kapacít materských škôl z plánu obnovy a stanovisko hlavného projektanta k podmienkam preloženia výzvy. Projekt prístavby bol spracovaný v roku 2019 a je naňho vydané aj stavebné povolenie. Plán obnovy počíta s výstavbou a prístavbami materských škôl z dôvodu rozširovania kapacity. Podmienkou grantového projektu je aj zabezpečenie energetickej triedy A 00, čo by znamenalo nutnosť inštalácie fotovoltického systému (nenárokovateľné výdavky). Z tohto dôvodu zástupcovia obce zatiaľ zapojenie do projektu nezvažujú.
- Informáciu starostu obce o možnosti výstavby fotovoltického zariadenia na budove Obecného úradu vo Východnej a možnej štátnej dotácii na tento projekt. Poslanci požiadali starostu o zabezpečenie projektovej dokumentácie. Ak bude projekt úspešný, na streche obecného úradu pribudnú panely na výrobu slnečnej energie a v suteréne batériový zdroj.
- Sťažnosť Dušana Krupu o nevhodnom umiestnení bežeckej trate za obcou Východná a pripomienku k možnosti vybudovania priestoru vhodného na sánkovanie pre deti a lyžiarskeho vleku. Bežecké trate okrem lokality pri poľnohospodárskom družstve realizoval Ján Bartko na základe podnetu aj pri amfiteátri a na Širočine pomocou obecného skútra. Vytvorené boli aj pruhy na sánkovanie.
- Informáciu starostu o možnosti výstavby lyžiarskeho vleku v lokalite Širočina. Cieľom vedenia obce je vybudovať lyžiarsky vleč v dĺžke zhruba 300 metrov (severná expozícia), ktorý by slúžil hlavne deťom a rekreačným lyžiarom. O údržbu vleku a svahu by sa starali Verejnoprospešné služby Východná. Obec plánuje zakúpiť aj ratrak na údržbu svahu aj bežeckých tratí. Odhadovaná investícia na výstavbu vleku je 60-tisíc eur vrátane montáže. Projekty musia ešte posúdiť zástupcovia distribučnej siete, pretože na pozemku sa nachádzajú stĺpy elektrického vedenia.
- Informáciu starostu o príprave programu Folklórneho festivalu Východná 2023.

- Informáciu starostu obce a vedúceho VPS Radoslava Michalka o možnosti ovládania verejného osvetlenia ulíc z dôvodu zníženia spotreby elektrickej energie. Poslanci súhlasili s alternatívami na šetrenie. Podľa starostu obce sa ceny elektrickej energie pre obec zvýšili štvornásobne. Prostredníctvom regulácie osvetlenia dokáže obec vypínať (napr. každé druhé svetlo) alebo znižovať intenzitu osvetlenia a ušetriť na nákladoch za verejné osvetlenie. Cena regulačného systému je 1200 eur ročne.
- Informáciu starostu o neúspešnom projekte EKOPOLIS. Projekt obce Východná na realizáciu ovocnej záhrady nebol úspešný. Obec však v iniciatíve pokračuje a zapojí sa do projektu z environmentálneho fondu. V prípade úspešnosti by v areáli základnej školy pribudli ovocné stromy a kry (jablone, hrušky, slivky, čerešne, marhule, ríbezle, černice, maliny, egreše, zemolezy). Sad by mohol slúžiť na vyučovacie účely aj pre základnú školu. Projekt ovocného sadu má byť súčasťou väčšieho projektu na revitalizáciu a účelné využitie celého areálu základnej školy – detské a workoutové ihrisko, ovocný sad, školské včelnice, vyvýšené záhony na pracovné vyučovanie a podobne.

8. marca 2023

OZ schválilo:

- Zmenu nájomcu v rodinnom dome č. 99 v Kameňanoch na Dominika Oravku.
- Bezplatný prenájom priestorov telocvične školy na podujatie Kráľíči hop – Skok do jari (4.3.) pre Slovenský zväz chovateľov Martin.
- Finančný príspevok na zaplatenie úhrady za poskytnutú sociálnu službu v zariadení ANIMA – útulok pre obyvateľa obce Východná v sume 40,50 eur.
- Zmluvu o dielo medzi zhotoviteľom Premier Consulting Komárno, Stephanos Liptovská Kokava na vyhotovenie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na výstavbu zariadení na využitie slnečnej energie a výrobu elektriny.
- Vypracovanie znaleckého posudku na rodinný dom č. 168 z dôvodu

plánovaného odpredaja rodine Knausovej.

- Lyžiarsky výcvik žiakov Materskej školy Východná v Lučivnej.
- Úpravu cenníka poskytovaných služieb VPS Východná.

OZ zobralo na vedomie:

- Cenovú ponuku Ultima Ratio Liptovský Mikuláš na komplexné poradenské a realizačné služby v príprave žiadosti o dotáciu z Plánu obnovy pre projekt nákupu ovocných drevín a živých plotov vo výške 660 eur.
- Informáciu spoločnosti ELPRO Liptovský Mikuláš o návrhu ceny projektových prác návrhu fotovoltiky na objekt Obecného úradu vo Východnej.
- Informácie vo veci cenovej ponuky spoločnosti Innovative energy Ružomberok na vypracovanie energetickeho auditu v zmysle výzvy na výstavbu zariadení na využitie slnečnej energie na výrobu elektriny vo výške 2000 eur.
- Žiadosť o predaj rodinného domu v Kameňanoch vo vlastníctve obce Východná. Poslanci požiadali starostu o zabezpečenie znaleckého posudku.
- Žiadosť o prenájom alebo predaj pozemku pri školskej bytovke na výstavbu bytového domu. Po predložení projektovej dokumentácie obec vyhlási verejnú súťaž, o podrobnostiach rozhodne zastupiteľstvo.
- Žiadosť Jána Mikuša o predelenie nájomného bytu.

12. apríla 2023

OZ schválilo:

- Predaj vozidla Renault Midlum (na vývoz odpadu, rok výroby 2010) obchodnej spoločnosti Lory s.r.o. Svinná za cenu 13 700 eur. Predaj sa uskutočnil formou verejného ponukového konania, do ktorého sa prihlásili dvaja záujemcovia. Rozhodujúcim kritériom bola čo najvyššia cena.
- Žiadosť Vladimíra Krupu a Adriany Krupovej, Východná 50, o predbežný odpredaj pozemku o výmere 16 m², ktorý je vo vlastníctve obce Východná.
- Žiadosť o poskytnutie príspevku na prevádzku poskytovania sociálnej

služby (Zariadenie pre seniorov v Liptovskom Hrádku) pre Slovenský Červený Kríž územný spolok Liptovský Mikuláš vo výške 200 eur.

OZ zobralo na vedomie:

- Informáciu o príprave Folklórneho festivalu Východná 2023. Rokovania sa zúčastnili aj generálny riaditeľ Národného osvetového centra Erik Krišák, šéf programu Pavol Pitoňák a šéf produkcie Pavol Ňuňuk. Základným podnetom bolo udržať nižšie ceny vstupného do areálu a na programy veľkého prehliadkového pódia. Občania Východnej budú mať vstup do areálu zdarma.
- Informáciu starostu o prebiehajúcich projektoch. Podané boli projekty na vytvorenie ovocnej záhrady v areáli základnej školy (Envirofond) a na riešenie migračných výziev, kde obec môže získať 5200 eur za pobyt ukrajinských občanov na našom území (ministerstvo informatizácie a regionálneho rozvoja). V štádiu príprav sú projekty na vybudovanie fotovoltických systémov na streche obecného úradu a na rekonštrukciu budovy vo Svaríne cez Plán obnovy (bývalá ubytovňa KORT).
- Žiadosti zastupujúcich spoločností na prenájom priestorov amfiteátra na koncert skupiny IMT SMILE (7.7.2023), Kandráčovci a Čechomor (16.6.2023) a KOLLÁROVCI (21.5.2023).
- Informáciu starostu o schválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z programu Ministerstva životného prostredia SR vo výške 170 810 eur na zvýšenie kapacity zberu triedeného odpadu v obci Východná. Získané financie budú použité na nákup betónových „lego“ kociek na oddelenie úložných sekcií na jednotlivé zložky triedeného odpadu a čelného nakladača. Spoluúčasť obce je 5 percent z celkovej hodnoty projektu (179-tisíc eur).

Žiadosť občanov o výsadbu zelene pri zdravotnom stredisku, autobusových zastávkach, parkovisku pri materskej škole a priestore pri katolíckom kostole oproti kultúrnemu stredisku, ktorú predložila Eva Garajová.

OZ neschválilo:

- Príspevok pre J. Brezinu na sociálne služby.

Venujme pozornosť odpadom

Aj keď je odpad našim každodenným „spoločníkom“, nepatrí medzi obľúbené témy. Zatvárať oči pred týmto problémom však nepomôže, najmä našim peňaženkám. Na nešváry a komplikácie spojené s nakladaním s odpadmi poukázal vedúci Verejnoprospešných služieb Východná Radoslav Michalko:

„Bohatá snehová perina v našej obci a okolí nám síce spôsobila problémy, no našli sa aj ľudia (dúfam, že nie naši občania), ktorým sneh pomohol zahľadiť stopy po vytvorení niekoľkých čiernych skládok.

Jarné upratovanie zase prinieslo problémy s preťažovaním smetných nádob. Z miestnych komunikácií zbytkový posypový materiál zbiera VPS, ľudia si počistia, pozametajú dvory, priedomia a skalky, štrk, ale aj kamene nezmyselne hádžu do smetnej nádoby. Výrazne to zvyšuje náklady na vývoz odpadu.

Opätovne apelujem na našich občanov, aby triedenie odpadu vykonávali zodpovedne, nakoľko ceny za sklád-kovanie zmesového odpadu závisia od úrovne jeho vytriedenia. Miera triedenia za rok 2022 bola vo výške 29,07 percent, čo je žiaľostne málo oproti okolitým obciam, kde miera triedenia za rok 2022 sa pohybuje okolo 40 percent. Robíme všetko pre to, aby obec nemusela neustále dvíhať ceny za vývoz odpadu. Ale takýmto

spôsobom sami sebe škodíme. Ak sa situácia nezlepší, budeme musieť uvažovať aj nad množstevným zberom, pri ktorom každý zaplatí tým viac, čím viac odpadu vyprodukuje (neseparované). Poplatky za uskladnenie odpadu na skládke závisia od jeho hmotnosti a budú stále vyššie. Za rok 2022 sme celkovo vyprodukovali 479 ton odpadu, čo je približne 215 kg na každého obyvateľa.

Aktuálne obec platí 90 eur/t za zneškodnenie odpadu a 27 eur/t za uloženie.

Obec prevádzkuje zberný dvor, kam je možné doniesť rôzne druhy odpadu: papier, sklo, železo, použité pneumatiky, drevený odpad (skrine, komody a podobne, je vhodné pred uložením rozobrať na menšie časti a odstrániť separovateľné zložky, napr. sklo, kovania), akumulátory a batérie, použité oleje, elektrospotrebiče a svetelné zdroje, ale aj drevnú hmotu (z orezávania krov a stromov v záhradách).“

Nový cenník VPS

VPS-ka vykonáva aj vlastnú investičnú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce. Žiaľ, ani nás neobišlo zdražovanie a doterajšie ceny za poskytované služby už nepokrývali skutočné náklady na samotnú realizáciu týchto služieb, a preto sme museli ceny upraviť:

Prídavné zariadenia

Názov	Jednotka	Cena €
Čelný nakladač Bonetti	1 hod.	35,00
Podkopové zariadenie	1 hod.	35,00
Poštrekovač 400l	1 hod.	35,00
Pluh obracák	1 hod.	40,00
Zametacia metla	1 hod.	35,00
Rozmetadlo	1 hod.	35,00
Mulčovač so zberným košom	1 hod.	40,00
Snehová fréza	1 hod.	35,00
Snehová radlica	1 hod.	35,00
Zberací vysokotlaký lis	1 balík	0,60
Príviesny vozík	1 deň	6,00
Cepakovanie zemiakovej vňate	od 1 ÷ 15 min.	20,00
Cepakovanie zemiakovej vňate	od 16 ÷ 30 min.	25,00

Prenájom ručného náradia

Názov	Jednotka	Cena €
Búracie kladivo	1 deň	20,00
Vibračné dusadlo	1 deň	20,00
Vibračná doska	1 deň	20,00

Služby

Názov	Jednotka	Cena €
Kosba krovinnorezom	1 hod.	16,00
Kosba ručne	1 hod.	16,00
Práca s reťazovou pílou	1 hod.	16,00

Stolárska dielňa, Pásová píla

Názov	Jednotka	Cena €
Práca na okružnej píle	1 hod.	16,00
Práca na hobľovačke	1 hod.	16,00
Rôzne práce /štavebné . ./ - odborné	1 hod.	22,00
Rôzne práce /štavebné . ./ - pomocné	1 hod.	16,00
Porez guľatiny na pásovej píle - jednoduch. porez	1 m ³	35,00
Porez guľatiny na pásovej píle - dvojité porez	1 m ³	40,00
Porez guľatiny na pásovej píle	1 hod.	35,00

Dom smútku

Názov	Jednotka	Cena €
Prenájom	1 deň	12,00
Zhotovenie krytu na rakvu	1 ks	110,00
Zhotovenie krytu na rakvu /vlastné drevo/	1 ks	60,00
Výkopové práce - hrob v lete	1 ks	120,00
Výkopové práce - hrob v zime	1 ks	170,00

Z činnosti matičiarov

Začiatok roku 2022 bol ešte "poznačený kovidom", takže naša činnosť sa rozbiehala pomalšie, aj keď to bol Rok odkazu štúrovcov. Aktivitu a prácu v miestnom odbore Matice slovenskej (MO MS) za rok 2022 zhodnotila predsedníčka na januárovej hodnotiacej členskej schôdzi. Počas roka 2022 sme si na našich stretnutiach pripomínali štúrovcov a to najmä Štúra, Hurbana, Sládkoviča, či Kalinčiaka, ale nezabúdali sme aj na naše významné osobnosti z obce a okolia. Vyzdvihli sme i hybského rodáka Jakuba Grajchmana, básnika, dramatika, pedagóga, podporovateľa štúrovskeho hnutia, pri príležitosti 200. výročia od jeho narodenia.

Naši členovia sa zúčastňovali nielen akcií, ktoré usporiadal MO MS, ale aj na podujatiach organizovaných obcou. V januári 2022, aj keď v obmedzenom počte, sme sa stretli pri pomníku padlých, kde sme si pripomenuli 77. výročie oslobodenia Východnej. Postupne sa život „vracal“ do normálnych koľají, a tak sme mohli navštíviť aj divadelné predstavenia. V Hybiach sme navštívili divadelné predstavenie pod názvom Horúca sprcha a v Liptovskom Mikuláši sme sa dobre pobavili na komédii Staré dámy. Pri príležitosti Dňa MS (MS založená 4. augusta 1863), sme sa

• Členky JDS Východná na fašiangovej zábave

• Výlet na Oravu

v auguste stretli v KVC, kde sme si pripomenuli poslanie MS. Pán farár Viktor Sabo, člen nášho miestneho odboru MS ocenil našu prácu a svojím príspevkom nás povzbudil, aby sme naďalej šíрили poslanie MS, aby sme pri každej príležitosti mladým ľuďom vstúpovali vzťah k vlastenectvu a budovali v nich národné povedomie, získavali ich pre prácu v MS a zapájali ich do kultúrneho diania v obci. Na tomto stretnutí sme si predniesli práce žiakov ZŠ. Boli to žiaci, ktorí prijali výzvu a zapojili sa do literárnej aktivity Hviezdoslavov verš. Ich práce boli zhmotnené v básnickej zbierke vydanej MS.

Do konca roka 2022 sme nezaháľali. Navštívili sme ešte pár podujatí, ale za zmienku stojí najmä zájazd na Oravu. Cesta bola poriadne kľukatá, prechádzali sme dedinami popri Liptovskej Mare, cez kopce do dedinky Klin a odtiaľ na kopec Grapa (686 m.n.m.). Počasie nás prekvapilo hustou hmlou, ale všetci sme prišli do cieľa - k najvyššej soche Ježiša Krista na Slovensku. Je vysoká skoro 10 metrov a rozpätie rúk je 7 metrov. Postavili ju v roku 2008 a areál stále dopĺňajú a upravujú. Prezreli sme si obrázky a popisy najväčších sôch, ktoré ľudia postavili.

Pokračovali sme ďalej do Námes-tova, kde sa konal trh remesiel. Tu sa

mnohí pochválili svojou zručnosťou, my sme sa mohli pohostiť trdelníkmi, langošami, hoci sme sa tešili na spoločný obed - kačacie hody. Dobre padla prechádzka popri Oravskej priehrade.

Počas roka sme sa starali na miestnom cintoríne o hroby učiteľov a kňazov, ktorí pôsobili vo Východnej.

V roku 2023 sa v MO MS uskutočnilo valné zhromaždenie, kde si členovia zvolili staronových i nových členov do vedenia. Potom nasledovali fašiangy, kde naši členovia ukázali, že dodržiavajú tradície a sú ochotní ukázať sa v maskách a prežiť radosť so svojimi deťmi, vnúčatami i priateľmi pri hrách a zábave. Z nášho odboru ďakujeme maskám ako napr. cigánke s fajkou a ukradnutou husou, gazdinej v kroji, pani v mexickom klobúku, prelietavej lienke a mnohým ďalším. Bola tam dobrá, priateľská atmosféra o čom svedčí aj to, že nám veru „hrali žilky“ pri dobrej muzike. Pri dobrej organizácii nechýbali ani naše členky, jednak v porote, aj pri podávaní výborného občerstvenia.

Nemožno nespomenúť, že rok 2023 je významný dvomi udalosťami: 160. výročie vzniku inštitúcie Matice slovenskej a 30 rokov od vzniku SR. Pri príležitosti 30. výročia vzniku SR sme absolvovali besedu s pánom starostom

Pavlom Krupom. Jeho prednáška bola nesmierne zaujímavá, sprevádzaná premietaním diapozitívov. Pán starosta spomenul dôležité historické udalosti, ktoré predchádzali vzniku SR. Urobil prierez udalosťami od Rakúsko-Uhorska až po dnešok. Spomenul dôležité udalosti, ako napr. revolučný rok 1848, prvú svetovú vojnu, hospodársku krízu, druhú svetovú vojnu, rok 1968, pád komunizmu, vznik SR, pričom nezabudol spomenúť významných dejateľov v jednotlivých obdobiach. Pri každej príležitosti vyzdvihol i maticiarov. Pán starosta však pripomenul i udalosti a zmeny počas 30 rokov, ktoré sa udiali v našej obci. Sústredil sa na významné osobnosti, ktoré pôsobili v našej obci alebo prispeli k jej rozvoju.

Prednáška nás veľmi zaujala, mali sme množstvo doplňujúcich otázok. Dozvedeli sme sa mnoho nových skutočností, o ktorých mnohí z nás ani nevedeli. Aj touto cestou MO MS vo Východnej ďakuje pánovi starostovi za jeho veľmi zaujímavé rozprávanie. Už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutie s ním. Tohto roku si teda pripomínáme 160. výročie založenia MS a pri tejto príležitosti sa zúčastníme osláv v Liptovskom Mikuláši, ale patrične si to pripomenieme aj v našom MO.

(MO MS)

Spomínali na oslobodenie

V utorok 31. januára 2023 sa zástupcovia obce a základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov (ZO SZPB) spolu s občanmi i žiakmi Základnej školy zišli pri pamätníku padlých na malej spomienkovej akcii, aby si položením venca pripomenuli 78. výročie oslobodenia našej obce. S históriou oslobodzovania Východnej i celého horného Liptova prítomných v krátkosti oboznámil predseda ZO SZPB Ľubomír Kokavec.

Výdatné sneženie spôsobilo kalamitu

Uplynulá zimná sezóna so sebou priniesla problémy a komplikácie pri údržbe ciest. Dôvodom bola extrémna snehová nádielka, kvôli ktorej bola v obci dokonca vyhlásená kalamitná situácia. V dôsledku neustáleho hustého sneženia od začiatku februára boli obecné komunikácie prejazdne len v jednom pruhu. V tomto období napadlo 80, miestami až 90 centimetrov snehu. Obec zabezpečovala odhŕňanie snehu, avšak bez odvozu. Z množstva snehu vznikli mantinely a kopy, ktoré spôsobili neprehľadnosť križovatiek, a tým nedostatočnú bezpečnosť pre občanov a vodičov.

„S vlastnými mechanizmami sme neboli schopní zabezpečiť bezpečnosť dopravy. Bolo potrebné nasadiť ťažké mechanizmy, ktoré by zabezpečili aj nakladanie a odvoz snehu na určené miesta v extraviláne obce. Z toho dôvodu sme 7. februára o ôsmej hodine vyhlásili mimoriadnu situáciu. O situácii sme informovali aj Odbor krízového riadenia Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši. Vďaka nasadeniu pracovníkov obce a Verejnoprospešných služieb Východná a s pomocou pracovníkov a mechanizmov zazmluvnenej spoločnosti Vood Via sa nám podarilo situáciu zvládnuť. Aj

touto cestou ďakujem všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomáhali, ako aj občanom za súčinnosť,“ zhodnotil starosta Pavel Krupa.

Po vyhlásení mimoriadnej situácie starosta obce stanovil režimové opatrenia – uvoľniť miestne komunikácie pred rodinnými domami (preparkovať automobily z miestnych komunikácií), aby obec mohla zabezpečiť ich zjazdnosť. Pri odstraňovaní následkov mimoriadnej situácie bolo použitých šesť traktorov a ďalšie pracovné stroje (nakladače). Nahromadený sneh z križovatiek a z miestnych komunikácií odvážali na určené miesto v lokalite Nad Bazénom. Mimoriadna situácia trvala do 10. februára do šiestej hodiny večer.

(mm)

Zo škôlky

Lyžiarsky výcvik

Po niekoľkoročnej prestávke sa deti z našej materskej školy zúčastnili lyžiarskeho výcviku. V dňoch od 13. do 17. marca sme denne dochádzali s malými lyžiarmi do lyžiarskeho strediska Snowpark Lučivná. Na svahu si ich zobrali pod ochranné krídla skúsení inštruktori lyžiarskej školy Thalion. Niektoré deti sa oboznámili s lyžiarskym výstrojom a pohybom na svahu, iní si svoje lyžiarske zručnosti zdokonalili v priebehu piatich dní. Na záver každý malý lyžiar dostal odmenu v podobe medaily a diplomu.

Návšteva v škole

Keďže o chvíľu sa z našich predškolákov stanú veľkí školáci, navštívili sme prvú triedu v ZŠ Východná. Pani učiteľka Bronislava Lištiaková škôlkarov pekne privítala. Prváci našim deťom ukázali ako sa učia v škole, čo všetko už vedia, ako sa v škole zabávajú. Školáci deťom zaspievali, no ani škôlkari sa nedali zahanbiť. Ukázali, že sú tiež šikovní, vedia spievať, dokonca už poznajú niektoré písmenká. Deti zo školy aj škôlky si navzájom pripravili krásne darčeky, ktoré ich veľmi potešili. Nakoniec sa deti rozlúčili a popriali si navzájom veľa úspechov.

S Pipi v knižnici

V mesiaci marec si všetci uvedomujeme význam kníh pre človeka. Aj v škôlke sme s našimi deťmi viac pracovali a prehlbovali vedomosti o knihách. Ako každý rok, aj tento sme navštívili obecnú knižnicu. Privítala nás veselá Pipi Dlhá Pančucha, s ktorou sme strávili príjemné chvíle. Hravou formou nám porozprávala ako vzniká kniha, o spôsobe zapožičania a výrobe kníh. Deti si osvojovali pojmy ako kniha, knižnica, vydavateľstvo, kníhkupectvo, záložka, čitateľský preukaz, ilustrátor, či spisovateľ. Od Pipi sa tiež dozvedeli ako sa kniha dostane do knižnice a k čitateľovi, ako sa správne zaobchádza s knihou a ako sa stať čitateľom v obecnej knižnici. Deti si mohli prezrieť priestor knižnice a zalistovať si v knihách, ktoré sa im zapáčili. Počas exkurzie si všetci zaspievali, hádali hádanky a vyskúšali si aj písanie na písacom stroji. Záverom prehliadky bolo čítanie z rozprávkovej knižky. Deťom sa v knižnici páčilo a rozlúčili sa s príslubom ďalšej návštevy knižnice aj v sprievode svojich rodičov.

Planetárium

V polovici januára do našej materskej školy „zavítalo“ mobilné vesmírne planetárium. V triede nás čakala obrovská nafúknutá kupola, do ktorej deti vošli a so zatajeným dychom sledovali, čo sa bude diať. Nad hlavami sa im zjavili kométy, súhvezdia a planéty. Premietanie bolo veľmi zaujímavé a pútavé.

Malí recitátori

Materská škola v Kráľovej Lehotě každoročne organizuje stretnutie a prezentáciu malých recitátorov z viacerých materských škôl. 29. marca reprezentovalo päť detí našu škôlku. Svoje recitátorské umenie predviedli aj deti z Hýb, Liptovského Hrádku a samozrejme domáci. Našu škôlku zastupovali Dávidko Ďurica, Hanka Petrenková, Stelka Kamenická, Emka Kokešová a Dominika Žiaková. Každý malý recitátor okrem veľkého potlesku dostal aj krásnu odmenu v podobe rôznych darčiekov od pani riaditeľky a pani starostky Kráľovej Lehoty. Toto milé stretnutie sa koná každoročne nielen pri príležitosti marca, mesiaca knihy, ale je aj spomienkou na rodáčku z obce Kráľová Lehota a spisovateľku Kristu Bendovú. Deti navštívili aj rodný dom tejto významnej detskej spisovateľky, ktorý sa nachádza v Kráľovej Lehotě. V tomto roku uplynulo sto rokov od narodenia tejto významnej osobnosti. Stretnutie bolo veľmi príjemné a podnetné, za čo by sme sa chceli poďakovať pani riaditeľke MŠ v Kráľovej Lehotě, pani Jurčovej, ako aj všetkým prítomným za príjemne strávené dopoludnie.

• Vo veľkej zasaďačke obecného úradu sa od 3. do 6. apríla konala veľkonočná výstava spojená s predajom. Svojimi výrobkami prispeli deti zo školy a škôlky, rodičia, miestni remeslníci a ďalší tvorcovia.

Prednášky o prírode

V mesiacoch február, marec a apríl sa deti stretli s našimi priateľmi Mikulášom a Elenkou, pracovníkmi NAPANT-u, ktorí v našej materskej škole už niekoľko rokov uskutočňujú edukačné aktivity o prírode.

„Stopy v snehu“ boli zamerané na rozlišovanie stôp zvierat v prírode. Deti aktívne spolupracovali, triedili obrázky zvierat, priradzovali stopy, naučili sa pracovať s identifikátorom stôp. „Vtáci svet“ rozšíril poznatky detí o vtákoch, ktoré zostávajú na našom území cez zimu. Pomocou obrázkov deti rozlišovali spevavce a dravce. Oboznámili sa s rôznymi spôsobmi prikrmovania vtákov v zime a pochválili sa, ako si vyrábali rôzne druhy krmidiel pre vtáky.

v našej školskej záhrade. Na aprílovom stretnutí s pracovníkmi NAPANT-u si deti hrovou formou zopakovali spôsob a význam triedenia odpadu. Pomôcky k jednotlivým aktivitám si títo dvaja nadšenci vyrábajú sami, sú vždy výborne pripravení a naše deti sa na ich aktivity veľmi tešia.

Hasič a deti

V jedno februárové dopoludnie sme sa s deťmi predškolskej triedy počas vychádzky ocitli pred otvorenou garážou hasičskej zbrojnice. Nasledovalo množstvo otázok: Čo je tam? Prečo je to tam? Ako by sme to mohli vidieť? Vtedy spoza dverí vyšiel hasič, pozval deti do veľkej garáže, urobil im kompletnú prehliadku zaparkovaného auta. Ukázal veľkú časť prístrojov, nástrojov a ochranných pomôcok, ktoré hasiči používajú pri zásahu. Deti si mohli vyskúšať na pleciach vak na dohasenie požiaroviska v neprístupnom teréne. Trpezlivo vysvetľoval, kde všade hasiči pomáhajú. Takto sa „ujo Rado“, člen DHZ Východná, stal na chvíľu učiteľom. Ďakujeme za pekný zážitok!

(MŠ)

Výberové konanie

Obec Východná vyhlasuje výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa Základnej školy Východná. Písomnú žiadosť o účasť na výberovom konaní spolu s požadovanými dokladmi (podrobnosti nájdete na stránke www.vychodna.eu) je potrebné doručiť do 9. mája 2023 do 12:00 hod. na adresu obce. Uchádzačom, ktorí splnia uvedené podmienky, bude termín, miesto a čas výberového konania oznámené výberovou komisiou najmenej sedem dní pred jeho začatím.

Ďalšie informácie: 044/5295250 alebo u starostu obce: 0905633221, e-mail: starosta@vychodna.eu.

Krátko zo školy

RECYKLOHRY

Aj v tomto školskom roku sme sa v jesenných mesiacoch zapojili v rámci projektu Recyklohry do zberu nepotrebných mobilov. U žiakov sa cez podobné aktivity prehlbuje záujem o ochranu a šetrenie životného prostredia. V tomto ročníku súťaže SMS – Starý Mobil Sem! si najlepšie počínala žiačka 3. A Liliana Gaziková, ktorá vyzbierala až 18 mobilov. Blahoželáme víťazke aj ostatným zapojeným žiakom a dúfame, že budú aj naďalej prispievať k ochrane našej Zeme.

Florbal

V Liptovskom Hrádku sa v januári uskutočnilo obvodné kolo vo florbale dievčat. Turnaja sa zúčastnili aj naše žiačky pod vedením učiteľa Čontofalského. Odohrali tri zápasy. Najprv zvíťazili nad družstvom dievčat z Liptovského Jána 1:0. Následne remizovali so ZŠ Matejovie 1:1. Najlepší výkon podali vo finále, keď zvíťazili nad družstvom ZŠ Hradná 4:1. Vďaka výbornému výkonu si vybojovali postup na okresné kolo do Liptovského Mikuláša.

Lyžiarsky výcvik

V druhej polovici februára sa uskutočnil lyžiarsky výcvik pre žiakov ôsmeho ročníka. Základy lyžovania, či zdokonaľovanie lyžiarskej techniky si deti pod vedením inštruktorov skúšali v lyžiarskom stredisku Ski Rezort Demänová. Každý deň týždňového kurzu začínal rozcvičkou, po ktorej sa nelyžiari učili základom bieleho športu a lyžiari mali možnosť zlepšiť svoju techniku a zručnosti. Posledný deň si všetci zasúťažili v slalome. Z lyžiarskeho výcviku si všetci odniesli nové poznatky, skúsenosti a nezabudnuteľné zážitky.

Hviezdoslavov Kubín

V marci si žiaci vo Východnej pripomínali nielen mesiac knihy a jeho históriu, ale nevynechali ani ďalšiu tradičnú súťaž v prednese prózy a poézie Hviezdoslavov Kubín. Z prvého stupňa odborná porota ocenila za prednes prózy troch recitátorov, v kategórii poézie sa o víťazné pozície delilo až sedem žiakov. Próza: 1. Tamara Lehotská (4.A), 2. Adam Bublák (2.A), 3. Veronika Ščerbová (4.A). Poézia: 1. Vesna Ilavská (3.A), 2. Liliana Gazíková (3.A), Jakub Ďurica (2.A), Jakub Halahija (2.A), 3. Lea Guráňová (2.A), Sofia Valičková (2.A), Simona Gajdošová (3.A). V kategórii žiakov piateho a šiesteho ročníka prvé miesto za prednes prózy získala Terézia Ščerbová (5.A), za prednes poézie boli ocenení: 1. Tamara Jaseníková (6.A), 2. Matej Roth (5.A), 3. Lilien Halahija (5.A). V kategórii siedmakov až deviatakov získali ocenenie Jakub Michalko (8.A) za prednes prózy a Diana Jacková (8.A) za prednes poézie. Na okresnom kole v Liptovskom Mikuláši (4.4.) našu školu reprezentovali Vesna Ilavská, Tereza Ščerbová a Tamara Jaseníková. Naše žiačky sa v silnej konkurencii síce neumiestnili, ale podali výborné výkony a získali veľa nových podnetov a skúseností.

Králiky súťažili v skákaní

Začiatkom marca (4.3.) sa v telocvični Základnej školy vo Východnej konal 2. ročník športovo-zábavnej súťaže v králičom hope pod názvom Skok do jari.

Podujatie organizovali Mária Kamenická a Erika Melušová zo Slovenského zväzu chovateľov Martin, ktoré boli zároveň rozhodkyne súťaže. Podujatie sa nieslo v príjemnej rodinnej a pohodovej atmosfére. Spolu sa uskutočnilo 76 štartov v štyroch disciplínach a troch triedach náročnosti. V každej triede v jednotlivých disciplínach boli udelené prvé tri miesta a každá umiestnená pretekárska dvojica (pretekár + králik) dostala vecné ocenenie v podobe kokardy pre pretekára a niečo pod zub pre králika.

Zúčastnení pretekári zavítali do Východnej z rôznych miest (Poprad, Kežmarok, Ľubica, Gelnica, Petrova Ves). Na stupňoch víťazov sa umiestnili pretekárky: Patrícia Kovaľová, Nina Bednarčíková, Veronika Kamenická, Karin Melušová a Adela Hricová. Všetkým pretekárom sa na podujatí vo Východnej veľmi páčilo a tešia na ďalšie preteky organizované v obci Východná.

Jarná futbalová sezóna ožila

Po zimných mesiacoch sa posledný marcový víkend naplno rozbehli futbalové súťaže pod záštitou Liptovského futbalového zväzu. Dospelí na svoj prvý zápas vycestovali za súperom do Štiavničky, starší žiaci si zmerali sily so súperom z Vavrišova. Domáce zápasy mužov v jarnej časti sa budú hrať v nedeľu. Nedeľa je aj hracím dňom starších žiakov, mladší žiaci hrajú vo štvrtok. Dospelí a starší žiaci U-15 majú kompletne vylosovanie jarných zápasov, mladší žiaci majú vylosované len dohrávky z jesennej časti.

Rozpis jarnej časti:

Dát.	Čas	Domáci	Hostia
MUŽI			
26.3.	15:00	TJ Druž. Štiavnička	TJ Druž. Východná
2.4.	15:30	TJ Druž. Východná	ŠK Ľúčky – Kúpele
9.4.	15:30	TJ Druž. L. Trnovec	TJ Druž. Východná
16.4.	16:00	TJ Tatran Hybe	TJ Druž. Východná
23.4.	16:00	TJ Druž. Východná	TJ Liptov Vavrišovo
30.4.	16:00	TJ Prosiek	TJ Druž. Východná
7.5.	16:30	TJ Druž. Východná	FK Liptovské Vlchy
14.5.	16:30	OFK Part. Ľupča	TJ Druž. Východná
21.5.	17:00	TJ Druž. Východná	TJ Poľana Hubová
28.5.	17:00	ŠK Bobrovec	TJ Druž. Východná
4.6.	17:00	TJ Druž. Východná	TJ Sokol Beňadiková
11.6.	17:00	OFK Podtureň	TJ Druž. Východná
18.6.	17:30	TJ Druž. Východná	ŠK Kriváň L. Ondrašová

ŽIACI U-15

26.3.	12:30	TJ Druž. Východná	TJ Liptov Vavrišovo
9.4.	13:00	OŠK Jamník	TJ Druž. Východná
16.4.	10:30	TJ Partizán Ľubela	TJ Druž. Východná
23.4.	13:30	ŠK Ľúčky – kúpele	TJ Druž. Východná
30.4.	13:30	OŠK Svätý Kríž	TJ Druž. Východná
7.5.	14:00	TJ Druž. Východná	TJ Tatran Lipt. Revúce
14.5.	14:00	TJ Liptov Vavrišovo	TJ Druž. Východná
28.5.	10:30	OŠK Jamník	TJ Druž. Východná
4.6.	14:30	TJ Druž. Východná	TJ Partizán Ľubela

ŽIACI U-13

6.4.	16:00	TJ Druž. Východná	OŠK Lisková
13.4.	16:00	ŠKM Lipt. Hrádok	TJ Druž. Východná
20.4.	16:00	TJ Druž. Východná	TJ Tatran Hybe
27.4.	16:00	OŠK Bešeňová	TJ Druž. Východná

Športový titul putoval aj do Východnej

• Pavol Vechter (druhý sprava) medzi ďalšími ocenenými športovcami.

O úspechoch Pavla Vechtera v silových športoch ste sa už niekoľkokrát mohli dočítať aj na stránkach obecných novín. Športový progres rodáka z Východnej si všimli aj zástupcovia mesta Liptovský Mikuláš, ktorí pravidelne oceňujú najúspešnejších športovcov okresu. V Dome kultúry si 20. januára okrem Pavla Vechtera prebrali ocenenie aj Michal Martikán, či Petra Vlhová (v zastúpení). „Som vďačný, že som mal tú česť byť ocenený spolu so športovcami, ktorí sú olympijskými víťazmi,“ uviedol P. Vechter.

Kritériom pre oceňovanie boli športové výsledky z predošlých dvoch rokov, pretože kvôli pandemickej situácii sa vyhlásenie najlepších športovcov nekonalo. V jednotlivých kategóriách boli vyhodnotení desiatí najlepší jednotlivci (mládež, dospelí) i kolektívy (bez stanovenia poradia).

Pavol Vechter si miesto medzi najlepšou desiatkou okresu vybojoval vďaka výborným výsledkom v predchádzajúcich sezónach, ku ktorým pridal v minulom roku ďalšie dve strieborné medaily z Majstrovstiev sveta v silovom trojboji. Získal ich v kategórii powerlifting raw do 82,5 kg s výkonom drep 195 kg, tlak na lavičke 145 kg a mŕtvy ťah 230 kg (spolu 570 kg) a samostatný mŕtvy ťah (220 kg).

(red)

Ocenili folkloristov

V regionálnom kole celoštátnych postupových súťaží a folklórnych prehliadok Nositelia tradícií a Vidiečanova Habovka pozbierali folkloristi z Východnej viacero najvyšších ocenení. Súťaž sa uskutočnila 2. apríla v Liskovej pod záštitou Liptovského kultúrneho strediska v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja. Folklórna skupina Kriváň sa predstavila choreografiou „Na houohumni“, za ktorú získala zlaté pásmo s priamym postupom do ďalšieho kola súťaže. Rovnaký úspech so svojím vystúpením mali aj muži – speváci so záletníckymi piesňami z Východnej. V zlatom pásme sa umiestnila aj ženská spevácka skupina s vystúpením „Frajerik môj lubí“. V kategórii sólistov inštrumentalistov si strieborné pásmo s hudobným číslom „Popusc žandar popusc“ vybojoval Ervín Bublák.

(red)

Aj vy môžete prispieť do východnianskych novín. Radi privítame vaše tipy a námety.

0904 653 071

noviny.vychodna@gmail.com

alebo využite schránku na obecnom úrade.

Divadelníci zabávali

Ochotnícke divadlo 3GD zo Závažnej Poruby predstavilo divadelnú rozprávku „O dvanástich mesiačikoch“. Diváci mali možnosť sledovať príbeh o neľahkom osude skromnej Marušky, ktorá musela plniť rôzne úlohy od svojej macochy a jej dcéry. Divadelné predstavenie prenieslo divákov do doby, kedy sa nedalo všetko kúpiť v obchodoch tak ako dnes. Evanjelický dom sa zaplnil divákmi a rozprávkové predstavenie sa stretlo s pozitívnymi ohlasmi.

(red)